

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА**

О.В. КУЗЬМЕНКО, С.Л. САВРАНЧУК

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС
ПРОКУРОРА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ
АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ**

Монографія

Київ
2019

УДК 342.92
К89

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Науково-дослідного інституту публічного права,
(протокол № 19 від 26.12.2018 р.)

Рецензенти:

Коломосць Т.О., доктор юридичних наук, професор;

Колнаков В.К., доктор юридичних наук, професор

Кузьменко О.В.

К89 Адміністративно-правовий статус прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України : монографія / О.В. Кузьменко, С.Л. Савранчук. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2019. – 188 с.

ISBN 978-966-916-732-3

Дана робота є першим монографічним дослідженням адміністративно-правового статусу прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України. Розкрито поняття та структуру адміністративно-правового статусу прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України. Проаналізовано права та обов'язки прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, визначено принципи його діяльності та розкрито особливості юридичної відповідальності прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Акцентується увага на дослідженні міжнародного досвіду щодо визначення сутності, структури правового статусу суб'єктів, до основних функцій яких включено нагляд за порушеннями кримінального процесуального законодавства у сфері протидії корупції. Аналізується нормативно-правове забезпечення сфери протидії корупції. Викладається ряд загальнотеоретичних висновків, обґрунтовуються науково-практичні рекомендації щодо удосконалення та підвищення ефективності діяльності прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України.

Робота адресована фахівцям-теоретикам, які займаються дослідженнями в галузі адміністративного права і процесу, а також викладачам, аспірантам, студентам юридичних навчальних закладів.

УДК 342.92

ISBN 978-966-916-732-3

© О.В. Кузьменко, С.Л. Савранчук, 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	5
-------------	---

Розділ 1.

ГЕНЕЗИС СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРОРА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

1.1. Історико-правова природа становлення адміністративно-правового статусу прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України	7
1.2. Поняття та зміст адміністративно-правового статусу прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України	35

Розділ 2.

СТРУКТУРА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРОРА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

2.1. Права та обов'язки прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України	53
2.2. Принципи діяльності прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України як елемент адміністративно-правового статусу	85
2.3. Юридична відповідальність прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України	104

Розділ 3.
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ
ПРОКУРОРА СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ
АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

3.1. Міжнародний досвід щодо визначення сутності, структури правового статусу суб'єктів, до основних функцій яких включено нагляд за порушеннями кримінального процесуального законодавства у сфері протидії корупції	123
3.2. Взаємодія прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з іншими органами публічної адміністрації у сфері протидії корупції	144
ВИСНОВКИ.....	161
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	165

ВСТУП

На сьогодні Україна належить до тих держав, що мають високий рівень корупції. Необхідність протидії цьому явищу стала одним із каталізаторів Революції гідності. Прийняття законодавцем «антикорупційного пакета» мало б вирішити ряд важливих питань щодо боротьби з корупцією та її наслідків у всіх сферах публічно-правових відносин. Проте, через прогалини в законодавстві та відсутність чіткого механізму протидії корупції, кількість корупційних правопорушень не лише не скоротилась за останні роки, а, навпаки, зросла, що заважає прагненням вітчизняного суспільства інтегруватися до європейського співтовариства. За даними досліджень, проведених компанією Transparency International, «Індекс сприйняття корупції» (CPI) Україна за 2017 рік посіла 130 місце (зі 180 країн), що на 1 позицію вище, ніж у 2016 році (131 місце зі 176 країн)¹.

Як свідчать результати проведеного нами соціологічного опитування громадян України, близько 71% громадян занепокоєні обсягами корупції в державі, оскільки це явище охоплює всі органи публічної адміністрації, що підриває державний лад та призводить до порушення прав і свобод громадян.

Прийняття закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. та запровадження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні на 2015–2017 роки спонукали до утворення системи антикорупційних органів публічного управління, серед яких важливе місце посіла Спеціалізована антикорупційна прокуратура України у структурі Генеральної прокуратури України. Основними обов'язками останньої став нагляд за дотриманням кримінального процесуального законодавства у сфері протидії корупції, за не порушенням прав і свобод осіб у ході кримінального переслідування пов'язаного з

---

¹ Індекс корупції CPI-2017. URL: <https://ti-ukraine.org/research/indeks-koruptsiyi-cpi-2017/>

корупцією, а також забезпечення законності, правомірності здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування підрозділами Національного антикорупційного бюро України тощо. У створеного органу з початку його існування виник ряд незгодженостей стосовно власного адміністративно-правового статусу, що було пов'язано з його залежністю від Генеральної прокуратури України, розподіленням функцій та повноважень з іншими антикорупційними органами, що призвело до публічних конфліктів, міжвідомчих незгодженостей, порушень закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». Утрата самостійного правового статусу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України не дає можливості сьогодні виокремити індивідуальні особливості цього органу, про них можна говорити лише відповідно до адміністративно-правового статусу Генеральної прокуратури України, що впливає на можливість оперативного реагування на корупційні прояви в системі публічного адміністрування. Щодо самобутності сфери протидії корупції, то її ознакою стало утворення посади прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України, як суб'єкта, наділеного законодавцем спеціальними правами та обов'язками у сфері протидії корупції.

Незважаючи на наявність регламентованих законодавцем завдань, функцій, компетенцій, передбачених посадою прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України, сьогодні виникає ряд проблем та протиріч у процесі реалізації його адміністративно-правового статусу. Саме тому є необхідним сучасне адміністративно-правове дослідження поняття правового статусу прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України, його прав та обов'язків, принципів діяльності, юридичної відповідальності, специфіки взаємодії з іншими органами публічної адміністрації, їх посадовими та службовими особами, вивчення закордонного досвіду для імплементації в українське законодавство, що дасть можливість вплинути на підвищення якості та ефективності діяльності прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури України.